

5 **Natuurtoets**

Inhoudsopgave

NATUURONDERZOEK

1	Aanleiding en doel	2
2	Gebiedsbeschrijving	3
3	Gebiedsbeschrijving	4
3.1	Natuurbeschermingswet.....	4
3.2	Streekplan (2005).....	5
4	Soort bescherming	7
5	Conclusies en aanbevelingen	9

Bijlage 1: Stedenbouwkundig plan

Bijlage 2: Vleermuisonderzoek op 4 locaties in Elburg

1 Aanleiding en doel

De natuur in Nederland wordt beschermd vanuit twee invalshoeken: bescherming van gebieden en bescherming van soorten. De gebiedsbescherming is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten) en het Streekplan (onder andere Ecologische Hoofdstructuur (EHS), weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden).

De soortbescherming is geregeld door middel van de Flora- en faunawet.

De verschillende natuurwetgevingen in Nederland hebben als belangrijkste component het zorgplichtbeginsel, dat van elke initiatiefnemer verlangt dat hij zich vooraf op de hoogte stelt van eventuele schadelijke effecten op voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

AM Gelder/Locatieontwikkeling Beheer BV is voornemens om op verschillende schoollocaties in Elburg woningbouw te realiseren. Deze quick scan gaat over schoollocatie Wildemaet. Het schoolgebouw en bijgebouwen worden gesloopt. Op basis van het stedenbouwkundig ontwerp voor de nieuwe woningbouw wordt een inschatting gemaakt van de effecten op beschermde soorten en gebieden. Op foto 1 is de ligging van de locatie weergegeven.

Foto 1 Ligging plangebied (rood omkaderd)

2 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit een klein schoolgebouw met daarachter een kas en kwekerij. Verder is er veel opgaande beplanting rondom het plangebied aanwezig. Open water komt niet in het plangebied voor.

Foto 2 Schoolgebouw

Foto 3 Kas en kwekerij

3 Gebiedsbeschrijving

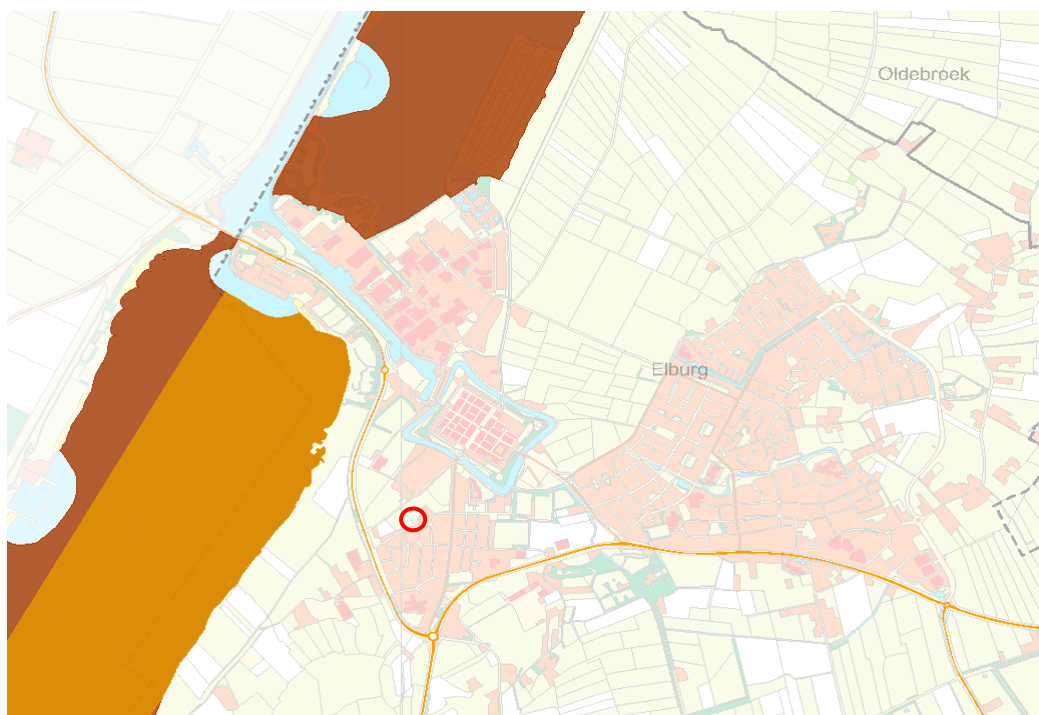
3.1 Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden en heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken (externe werking). Bij negatieve effecten is het nodig een vergunning aan te vragen op basis van een verslechterings- en verstoringstoets. Het uitvoeren van een passende beoordeling (uitgebreide effectenstudie, alternatievenonderzoek en onderbouwing dwingende redenen van groot openbaar belang) is noodzakelijk wanneer de negatieve effecten (mogelijk) significant zijn.

3.1.1 Natura 2000

De Natura 2000-gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen voor de bescherming van bepaalde vogelsoorten (kwalificerende soorten). Kwalificerende soorten zijn soorten, waarvan geregeld meer dan 1% van de biogeografische populatie in het gebied verblijft of waarvoor het gebied tot de vijf belangrijkste gebieden in Nederland behoort. De Habitatrichtlijngebieden beschermen van habitattypen (natuurtypen), waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt.

Het plangebied is niet gelegen binnen Natura 2000-gebied. Het gebied ten noordoosten van Elburg (Veluwemeer en Drontermeer) is aangewezen als Natura 2000-gebied (zowel Vogel- als Habitatrichtlijn, zie figuur 1). Fysieke aantasting van het Natura 2000-gebied is niet aan de orde. Ook verstoring door geluid of licht is uitgesloten omdat de functie van het plangebied nauwelijks verandert (van school naar woningbouw) en is gelegen in het bebouwde gebied van Elburg.

Figuur 1 Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied (lichtbruin: zowel Vogel- als Habitatrichtlijngebied; donke bruin: Vogelrichtlijngebied) (bron: www.gelderland.nl)

3.1.2 Beschermde Natuurmonument

Voor Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde Natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij hiervoor een vergunning is verkregen.

Het beschermingsregime van de gebieden die nu binnen Natura 2000-gebieden liggen, treedt terug. De natuurwaarden waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied.

Het dichtstbijzijnde Beschermde Natuurmonument is het Drontermeer, dat is ook is beschermd in het kader van Natura 2000. Verdere toetsing vindt dan ook volgens Natura 2000 plaats (zie subparagraaf 3.1.1).

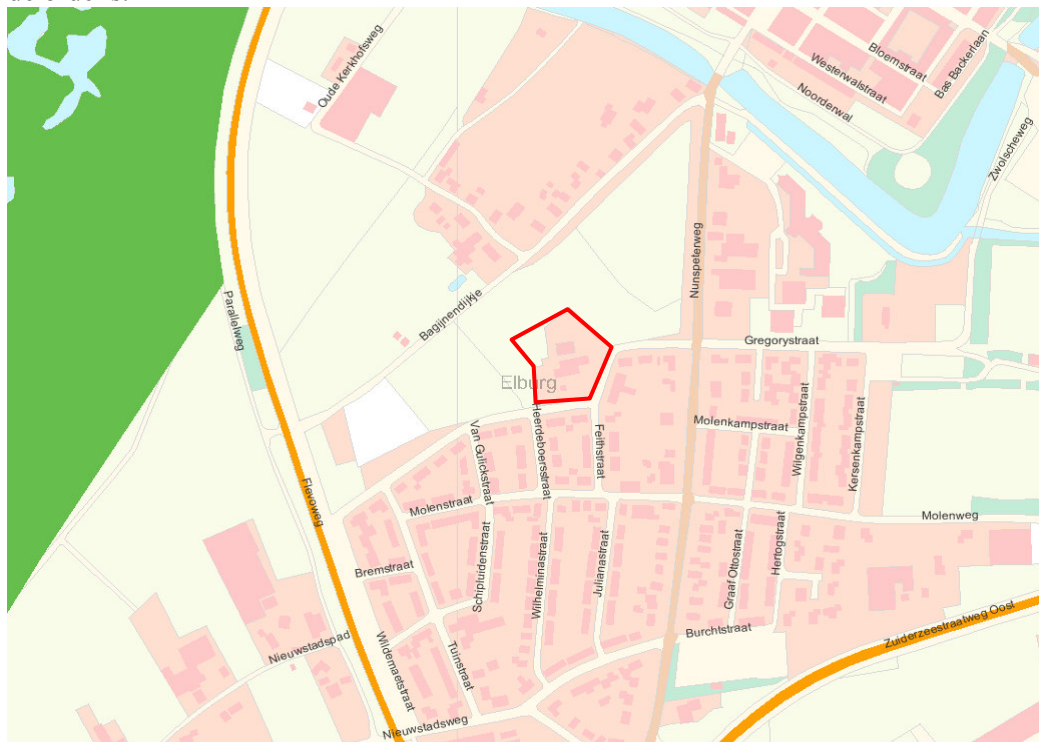
3.2 Streekplan (2005)

In het streekplan wordt aangegeven hoe om te gaan met onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied. Hieronder worden deze gebieden verder beschreven.

3.2.1 Ecologische Hoofdstructuur

De EHS bestaat in Gelderland uit natuurgebieden, verwevingsgebieden (met onder andere landbouw en recreatie) en ecologische verbindingzones om deze gebieden met elkaar te verbinden. Binnen of nabij de EHS geldt in principe de “nee, tenzij” –benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Deze wezenlijke kenmerken en waarden zijn in mei 2006 als streekplanuitwerking vastgesteld.

Het plangebied ligt niet binnen de EHS. Het gebied ten westen van Renkum is aangewezen als natuurgebied in het kader van de EHS (zie figuur 2). Fysieke aantasting van de EHS is hierbij dus niet aan de orde. Daarnaast verandert de functie en daarmee het beïnvloedingsgebied van het plangebied nauwelijks, zodat aantasting van de EHS (door middel van verstoring) niet aan de orde is.

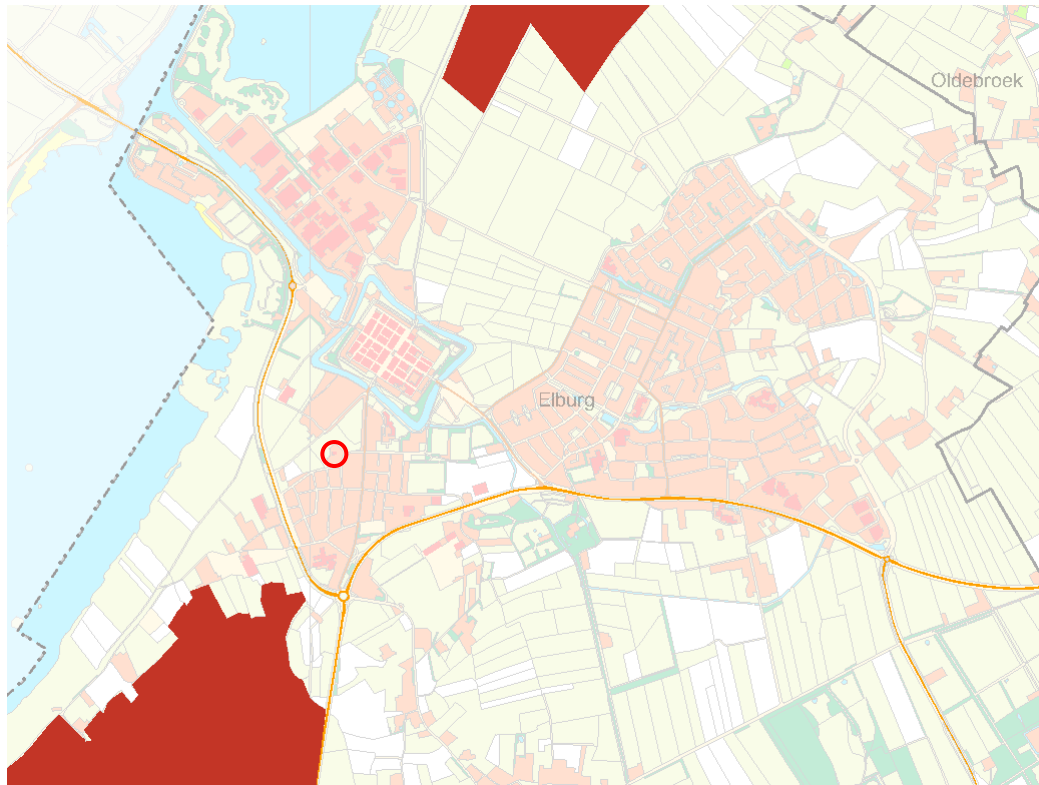

Figuur 2 Ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de EHS (groen: natuur)
(bron: www.gelderland.nl)

3.2.2 Weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied

Provincie Gelderland neemt een bijzondere verantwoordelijkheid voor een aantal weidevogel- en ganzengebieden buiten de EHS. Hierop is toegespitst beleid van toepassing, dat inhoudt dat doorsnijding, aantasting van rust en openheid, verlaging van het waterpeil en versterking niet is toegestaan.

In de directe omgeving zijn gebieden aangewezen als weidevogel en ganzenfoerageergebied. Omdat de functie van het plangebied nauwelijks verandert en daarmee ook het beïnvloedingsgebied, zijn geen negatieve effecten op dit beschermde gebied te verwachten.

Figuur 3 Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de weidevogelgebied en ganzenfoerageergebied (rood) (bron: www.gelderland.nl)

4 Soort bescherming

De Flora- en faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, reptielen, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast zijn er selectieve lijsten van beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelde dieren. De beschermde soorten en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden verstoord of vernietigd. Indien dit onvermijdelijk is, dient ontheffing te worden aangevraagd. Vrijstelling of ontheffing kan slechts worden verleend “wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort”. In principe dienen bij verstoring mitigerende dan wel compenserende maatregelen te worden genomen.

Sinds 23 februari 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd. De beschermde soorten zijn nu verdeeld in drie tabellen:

1. Algemene soorten
Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling. Er hoeft voor ontwikkelingen geen ontheffing aangevraagd te worden.
2. Overige soorten
Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort)
3. Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB
Voor deze soorten moet, wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:
 - er sprake is van een bij de wet genoemd belang;
 - er geen alternatief is;
 - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Verstoring van nestelende/broedende vogels en vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels is niet toegestaan. Daarom dienen versturende werkzaamheden altijd buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd.

Hieronder wordt aangegeven welke soorten van tabel 2 en 3 in en in de omgeving van het plangebied verwacht mogen worden. Deze inschatting is gemaakt op basis van bestaande verspreidingsgegevens en een veldbezoek door een ecooloog op 30 augustus 2006.,

Planten

Het groen in het plangebied bestaat uit gazon, plantsoen, bomen en een kwekerij waar een natuurlijke ontwikkeling van de vegetatie niet mogelijk is. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden gezien de aard van het plangebied ook niet verwacht.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied zelf geen broedvogels aangetroffen. Niet uitgesloten kan worden, dat in de opgaande beplanting vogels kunnen nestelen en broeden. Door de ligging in stedelijk gebied zullen dit met name algemene zangvogels betreffen. Bijzondere soorten zijn niet te verwachten.

Alle broedvogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Broedvogels mogen dus niet verstoord worden. Het is daarom verplicht om de beplanting buiten het broedseizoen te verwijderen (ongeveer buiten de periode 15 maart – 15 juli). Indien werkzaamheden in en rond deze periode plaatsvinden, wordt geadviseerd vooral te controleren of broedvogels in het plangebied aanwezig zijn.

Zoogdieren

Door de ligging in stedelijk gebied zijn alleen algemene zoogdieren te verwachten als egel, veldmuis en huismuis. De bebouwing is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Ook de beplanting kan in gebruik zijn als vaste trekroute van vleermuizen. Het voorkomen van kolonies in bomen is niet aannemelijk, gezien de jonge leeftijd van de beplanting. In 2007 is een inventarisatie naar vleermuizen door Ecochore Natuurtechniek uitgevoerd (zie bijlage 2). Resultaat hiervan was dat geen vaste verblijfplaatsen zijn aangetroffen en dat een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet daarmee niet nodig is. Wel is een vleermuisenkolonie buiten de plangrenzen aangetroffen. Door de ligging buiten het plangebied zal deze verblijfplaats geen schade ondervinden. De aanwezige laanbeplanting wordt gebruikt als vliegroute, waardoor deze van belang kan zijn voor de aanwezige kolonie. Zover nu bekend, blijft deze behouden en is geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig.

Reptielen, amfibieën en vissen

Voor reptielen is het plangebied niet geschikt. Het voorkomen van vissen is door het ontbreken van open water uitgesloten. Ook voor amfibieën is het plangebied niet geschikt.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Beschermde vlinders zijn in het plangebied niet te verwachten. Het habitat voor een groot deel van de beschermde vlinders betreft schraalgraslanden, veen- en heidegebieden. Beschermde libellen zijn eveneens niet te verwachten vanwege de geïsoleerde ligging in stedelijk gebied.

5 Conclusies en aanbevelingen

De bouw van de woningen heeft geen negatieve invloed op:

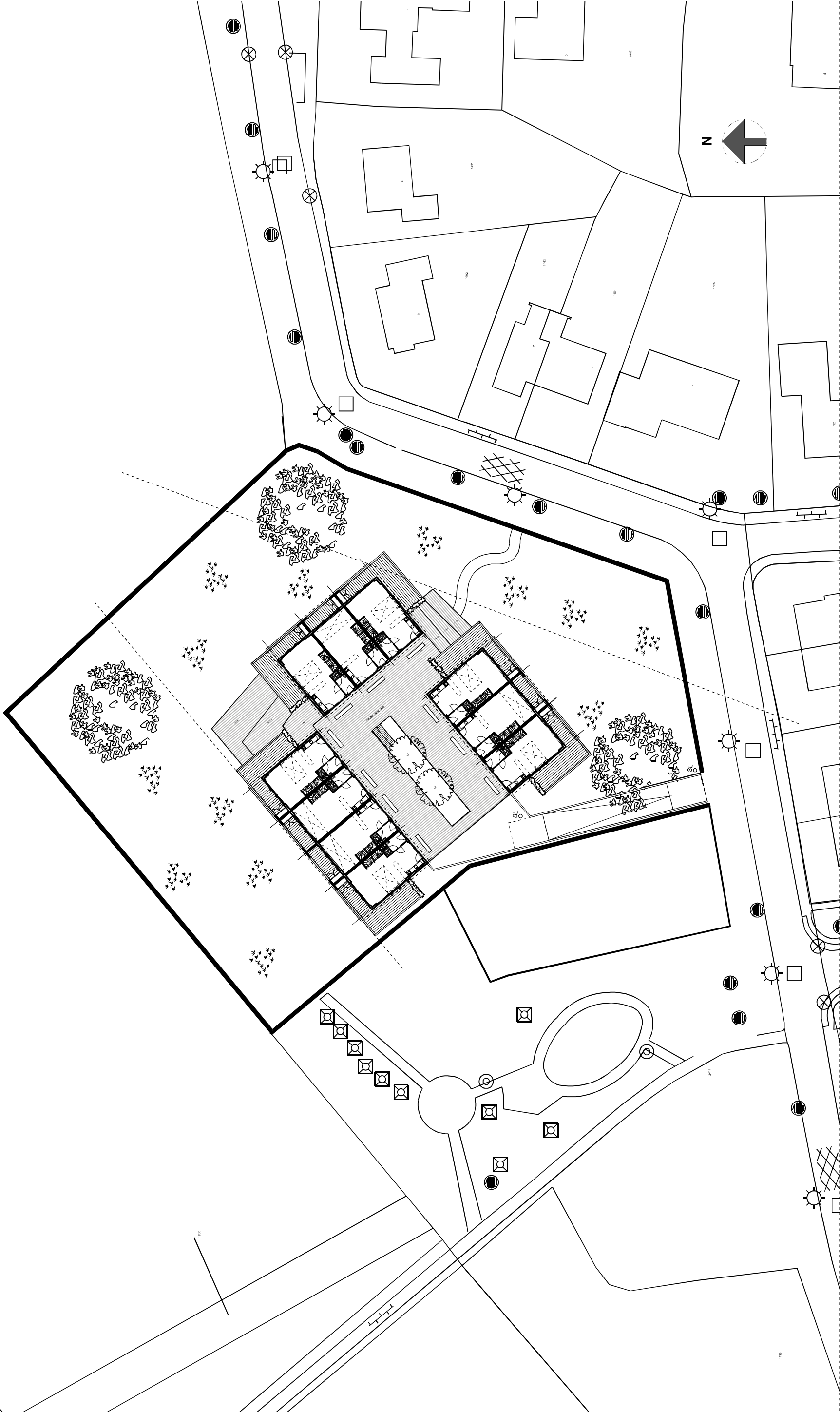
- Natura 2000-gebied;
- Beschermd natuurmonument;
- Ecologische Hoofdstructuur;
- Weidevogel- en ganzenfoerageergebied.

Tijdens het vleermuizenonderzoek zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De laanbeplanting aan de rand van het plangebied wordt wel gebruikt door vleermuizen van een kolonie buiten het plangebied. Zover bekend, blijft deze beplanting behouden en is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunwet daarom niet nodig.

Algemene broedvogels zijn in het plangebied wel te verwachten. De beplanting dient daarom buiten het broedseizoen (buiten 15 maart – 15 juli) te worden verwijderd. Indien dit toch in of rond deze periode uitgevoerd moet worden, is het nodig om vooraf te onderzoeken of er broedvogels nestelen/broeden.

Bijlage 1

Stedenbouwkundig plan

FARO

FARO architecten bv, bna

architectuur / research

ijsselkade 28

7201 hd zutphen

t +31 (0)252 - 41 47 77

f +31 (0)252 - 41 58 12

info@faro.nl

www.faro.nl

projectnr

tekeningnr

schaal

formaat

datum

wijziging

wijzigingsdatum

ELB801

S-01

1 : 500

A3

29-09-2008

fase

project

opdrachtgever

onderwerp

VOORLOPIG ONTWERP

Schoolsveld, Elburg

AM Wonen

situatie

Bijlage 2

Vleermuisonderzoek op 4 locaties in Elburg

Vleermuisonderzoek op 4 locaties in Elburg

Vleermuizenonderzoek op 4 locaties in Elburg

Beknopt overzicht van de inventarisatiegegevens

***Vleermuizenonderzoek op 4 locaties in
Elburg***

In opdracht van:

Grontmij

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek

Ruiterweg 8

7152 DE EIBERGEN

T 0544-350297

M 06-53681534

E ecochore@wanadoo.nl

I www.ecochore.nl

Auteur B. Voerman

Veldwerk: R. Lacet & B. Voerman

augustus 2007

Dit rapport is gedrukt op 100% FSC-papier

Inhoud

1. Aanleiding en doel.....	4
2. Inventarisatieopzet en gebiedsbeschrijving.....	5
2.1 Onderzoeksmethode.....	5
2.2 Gebiedsbeschrijving	5
3. Onderzoeksresultaten.....	8
4. Toetsing Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet	10
5. Conclusie en aanbevelingen	12
Literatuur	12

1. Aanleiding en doel

Binnen de bebouwde kom van Elburg, zijn op 4 locaties scholen gevestigd waar ontwikkelingsplannen voor zijn opgesteld. Op deze locaties zullen de aanwezige gebouwen worden gesloopt waardoor ruimte ontstaat voor nieuwbouw.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ff-wet) van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd.

Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Middels een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor zullen eventueel ontheffingen moeten worden aangevraagd bij Dienst Regeling van het ministerie van LNV.

Door de beschermde status binnen de Habitatrichtlijn Bijlage IV, zijn vleermuizen als streng beschermde soorten opgenomen in de Flora- en faunawet. Zowel de verblijfplaatsen als belangrijke vliegroutes en foerageergebieden zijn beschermd.

Binnen deze groep van ca. 21 soorten, zijn enkele soorten algemeen voorkomend en enkele soorten zeer zeldzaam dan wel uitgestorven. Met name binnen het stedelijk gebied zijn enkele soorten te verwachten die vrij algemeen zijn in Nederland én gebouwbewonend zijn. Hierdoor is het van belang, bij plannen voor ontwikkelingen, in kaart te brengen of er vleermuissoorten gebruik maken van de betreffende locatie.

Om de functie van de gebouwen en het groen op deze 4 locaties voor vleermuizen in kaart te brengen, is opdracht gegeven aan Ecochore Natuurtechniek voor de uitvoering van een vleermuizenonderzoek. Dit rapport beschrijft per locatie de bevindingen en consequenties.

2. Inventarisatieopzet en gebiedsbeschrijving

Voor de vleermuisinventarisaties zijn 5 inventarisaties in de periode april-juli 2007 in Elburg uitgevoerd. De inventarisaties zijn uitgevoerd op voor dit onderzoek zo geschikt mogelijke dagen en tijden. Hieronder worden kort de bevindingen opgesomd waarna een conclusie en enkele aanbevelingen worden gegeven.

2.1 Onderzoeksmethode

Voor elke locatie is éénmaal een gericht bezoek gebracht op een geschikte avond. Hierdoor zijn 4 bezoeken uitgevoerd specifiek gericht op het lokaliseren van mogelijke verblijfslocaties. Aanvullend is een extra ronde uitgevoerd ter bevestiging van voorgaande waarnemingen en is gezocht naar foerageerlocaties en vliegroutes in een groter verband.

Bij elke locatie is ruim voor zonsondergang gestart met het zoeken naar mogelijke geschikte verblijfsplekken, sporen als uitwerpselen op muren en vensterbanken, vetstrepen op muren en sociale geluiden van aanwezige dieren. Aanvullend is onderzocht op welke wijze de locaties en omliggende groenstructuren door aanwezige vleermuizen worden gebruikt.

Tijdens alle bezoeken is gebruik gemaakt van bat-detectors waarmee vanaf enkele minuten voor zonsondergang tot enige tijd erna op verschillende plaatsen op de locatie is gepost. Met behulp van een bat-detector kunnen de ultrasone geluiden van vleermuizen worden omgezet in, voor het menselijke oor, hoorbare geluiden. Hierdoor kunnen de verschillende soorten op naam worden gebracht.

Bezoekdata en weersgesteldheid:

1.	26 april	-	aanvang vanaf 20:30;	helder, droog, 11 °C windkracht 2
2.	22 mei	-	aanvang vanaf 21:00;	helder, droog, 16 °C windkracht 2
3.	12 juni	-	aanvang vanaf 21:30;	licht bewolkt, droog, 15 °C windkracht 2
4.	9 juli	-	aanvang vanaf 21:30;	licht bewolkt, droog, 16 °C windkracht 2
5.	25 juli	-	aanvang vanaf 21:15;	helder, droog, 12 °C windkracht 3

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoek heeft zich gericht op 4 onderzoekslocaties binnen de bebouwde kom van Elburg. De gemeenschappelijke deler van elke locatie betrof een schoolgebouw en opgaand groen op het terrein. Hieronder wordt per locatie een korte beschrijving weergegeven.

Folkertsschool

Burgemeester Folkertsschool is gelegen langs de rondweg N309 richting Dronten. Op het terrein van het vrij grote schoolcomplex voor technisch en agrarisch onderwijs, staan diverse bomen. Met name aan de voorzijde staan enkele vrij forse Gewone Essen. Aan de zuidzijde is een grasveld gelegen die omgeven wordt door bosplantsoen.

Rehoboth

Dit schoolgebouw is gelegen in een groen-blauwe ader die door de bebouwde kom van Oostendorp ligt. Deze school is omgeven door opgaand groen, gazon en waterpartijen.

Wildemaet

Deze locatie is geheel gelegen aan de rand van de bebouwde kom van Elburg en grenst aan weilanden. Aan de voorzijde van het terrein is de Wildemaetstraat voorzien van laanbeplanting. Het terrein zelf is deels verhard en deels voorzien van beplanting, met name bosplantsoen.

Omloop

Onderzoeksgebied de Omloop bestaat feitelijk uit twee delen die gescheiden worden door de Vackenordsestraat. De gebouwen op het zuidelijke deel, waren ten tijde van de onderzoeken reeds gesloopt en het gehele terrein lag braak. Hierdoor heeft het onderzoek zich met name gericht op het noordelijke deel. Op dit deel staan enkele gebouwen waaronder het vrij oude hoofdgebouw van de Baron van Lynden. Er is enige asfaltverharding aanwezig aan de zijde van de Vackenordsestraat. Het terrein maakt een 'groene' indruk door de aanwezigheid van veel opgaand groen, plantsoen en gazon.

Zie voor de ligging van de verschillende gebieden onderstaande luchtfoto's.

Luchtfoto ligging 4 locaties:

1. Folkertsschool
2. Rehoboth
3. Wildemaet
4. Omloop

Luchtfoto: Folkerts

Luchtfoto: Rehoboth

Luchtfoto: Wildemaet

Luchtfoto: Omloop

3. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen per locatie weergegeven waarna een conclusie en enkele aanbevelingen worden gegeven.

Folkerts

Tijdens de bezoeken zijn diverse vleermuizen opgemerkt. Er zijn alleen waarnemingen verricht van Gewone Dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en 1 overvliegende Rosse Vleermuis (*Nyctalus noctula*). Deze laatste soort vloog op vrij grote hoogte over (noord-zuid) en had geen binding met de locatie.

Op de planlocatie wordt met name aan de zuidzijde, langs de randen van het grasveld, en aan de noordoostzijde, tussen de Gewone Essen, gefoerageerd. Het totaal aantal dieren dat op de locatie is waargenomen betrof 9 ex.

Aan de zijde van de Essen, is op een vensterbank naast het laslokaal, 1 keutel van Gewone Dwergvleermuis waargenomen. Deze waarneming kan duiden op een verblijfslocatie. Tijdens het eerste bezoek zijn verder geen sporen of uitvliegende dieren aangetroffen. Ter bevestiging, is tijdens een tweede bezoek door 1 persoon enige tijd op deze locatie gepost en zijn vensterbanken en mogelijke invliegopeningen gecontroleerd op mest en andere aanwijzingen. Er zijn geen sporen aangetroffen en eveneens ontbrak het aan sociale geluiden die vleermuizen voor het uitvliegen maken in de verblijfsruimten. Hierdoor kan vrij zeker worden gesteld dat er geen verblijfsplaats in het gebouw aanwezig is, en dat de mest afkomstig was van de daar foeragerende dieren.

Verder zijn geen aanwijzingen aangetroffen van mogelijke verblijfplaatsen

Rehoboth

Op deze locatie is activiteit van drie soorten waargenomen.

Het betrof de soorten:

- Gewone Dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Laatzvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)

Met name de Gewone Dwergvleermuis en Laatzvlieger zijn foeragerend én doortrekkend waargenomen. De Rosse Vleermuis werd tweemaal hoog overvliegend waargenomen. Deze soort had geen binding met de locatie.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden van mogelijke verblijfplaatsen in het gebouw. De meeste dieren werden net buiten de strikte plangrenzen waargenomen in de omgeving van de waterpartijen en het opgaand groen. Dit groen-blaauwe lint door de bebouwde kom doet dienst als foerageergebied en vliegroute. Echter grote aantallen zijn niet waargenomen. Het hoogst geschatte aantal tijdens de bezoeken is voor Gewone Dwergvleermuis 15 ex. en voor Laatzvlieger 5 dieren. Er is echter slechts korte tijd geteld.

Wildemaet

Op deze locatie is alleen activiteit waargenomen van Gewone Dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Van deze soorten werden diverse dieren geteld maar deze waren slechts korte tijd op de onderzoekslocatie aanwezig. Na enige tijd posten bleken de dieren afkomstig te zijn van een woning aan de overzijde van de Feithstraat. Doordat het niet mogelijk was toestemming te vragen aan de bewoners, kon niet duidelijk worden gemaakt waar de verblijfplaats zich precies bevond. In totaal werden 15 dieren geteld; de kolonie is zeer waarschijnlijk groter.

Aan het schoolgebouw zijn geen sporen aangetroffen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Het gebouw is hiervoor ook weinig geschikt.

Omloop

Op deze locatie is activiteit waargenomen van 4 soorten vleermuizen.

Het betrof de soorten:

- Gewone Dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)

Net buiten de onderzoekslocatie

- Watervleermuis (*Myotis daubentonii*)

Van de Rosse Vleermuis werden 4 dieren op grote hoogte overvliegend waargenomen (noord-zuid). Ook deze dieren hadden geen binding met de locatie.

Van de watervleermuis werden diverse dieren doortrekkend waargenomen boven de waterloop aan de overzijde van de weg. Deze dieren trokken zuid-noord. Gezien de opbouw van het landschap, is het zeer waarschijnlijk dat deze dieren een verblijfplaats hebben op het landgoed Putten. Een binding met de planlocatie is niet het geval.

De Laatvlieger en Gewone Dwergvleermuis zijn beide met verscheidene individuen waargenomen. De waargenomen Laatvliegers waren alle doortrekkend of korte tijd foeragerend, aanwezig langs de zware Zomereiken van de Omloop. Een strikte binding met de planlocatie kon niet worden aangetoond.

Tijdens het eerste bezoek was er opvallende activiteit aanwezig aan de zuidzijde van het oude gebouw. Er werden echter geen sociale geluiden waargenomen. Aan de andere zijden van het gebouw werd eveneens druk gefoerageerd. Tijdens het tweede bezoek zijn wel sociale geluiden waargenomen afkomstig uit de zuidzijde van het gebouw. Hierdoor kan worden gesteld dat een kolonie aanwezig is.

Doordat deze zijde van het perceel is afgeschermd door een hekwerk en opgaande beplanting, is het niet toegankelijk. Hierdoor was niet het gehele pand aan de zuidzijde nauwkeurig te controleren waardoor de uitvliegopening niet werd opgemerkt. In totaal zijn 24 uitvliegende dieren waargenomen, vermoedelijk vanuit een ruimte onder het overstek van het dak.

Het gebouw aan de noordzijde van dit oude pand, wordt door Boomkruipers (*Certhia brachydactyla*) gebruikt om te overnachten. Tijdens beide bezoeken werden enkele vogels waargenomen.

Foto: overnachtende Boomkruipers

4. Toetsing Flora- en faunawet

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd krachtens tabel 3 van de AMvB ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Hierdoor geldt voor deze soorten een zware toets indien er mogelijk negatieve consequenties zijn door het uitvoeren van werkzaamheden.

Folkert

Op deze locatie zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Er wordt enige tijd gevoerageerd door dieren afkomstig vanuit de woonwijk. Het betreft echter niet een belangrijk foerageergebied. In de nieuwe situatie blijven groenstroken aanwezig.

Voor deze locatie zijn geen ontheffingen noodzakelijk.

Het verdient aanbeveling om de zware bomen als de Essen, in te passen in de nieuwe plannen. Dit is zowel van belang voor de aanwezige vleermuizen als voor de belevingswaarde van bewoners en passanten.

Rehoboth

Op deze locatie zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Door de voor vleermuizen gunstige ligging langs een groen-blauw lint door de bebouwde kom, is er veel foerageeractiviteit. Indien deze functie van het gebied behouden blijft en er geen toename is van verlichting op de groenstrook en waterpartijen, is geen ontheffing noodzakelijk.

Wildemaet

De aangetroffen kolonie ligt buiten de plangrenzen, waardoor geen schade aan deze verblijfplaats optreedt.

De aanwezige laanbeplanting wordt gebruikt als vliegroute waardoor deze van belang kan zijn voor de aanwezige kolonie. Het verwijderen van deze laanbeplanting kan ontheffingsplichtig zijn. Indien dit aan de orde is, is het noodzakelijk inzicht te krijgen in het belang van deze bomen voor de aanwezige kolonie.

Voor het slopen en bouwrijp maken van de planlocatie is geen ontheffing noodzakelijk.

Omloop

Op deze locatie zijn verschillende vleermuissoorten waargenomen. Voor de soorten Watervleermuis en Rosse Vleermuis, zijn geen ontheffingen noodzakelijk gezien het ontbreken van een binding met de planlocatie. Voor de Laatvlieger is geen ontheffing noodzakelijk indien de bomenlaan aan de Omloop behouden blijft.

In het gebouw van de Baron van Lynden, is een kolonie Gewone Dwergvleermuizen aanwezig met minimaal 24 dieren. Hoewel de exacte uitvliegopening niet kon worden vastgesteld, dient voor eventuele sloop hiervoor een ontheffing aangevraagd te worden.

Tijdens het eerste bezoek is de kolonie niet aangetoond. Wel was er sprake van vrij veel activiteit. Het is mogelijk dat ten tijde van het eerste bezoek geen gebruik werd gemaakt van de verblijfplaats. Een kolonie Gewone Dwergvleermuizen bezit verschillende verblijfplaatsen binnen een bepaald gebied, bijv. een woonwijk. Tussen deze verblijfplaatsen kan met enige regelmaat worden gewisseld. Wanneer gewisseld wordt en hoe vaak, is afhankelijk van diverse factoren. Zeer waarschijnlijk is het fluctueren van het binnenklimaat hiervoor de belangrijkste reden.

Een eventuele ontheffing wordt alleen verleend voor het verwijderen van de verblijfplaats en het verjagen van de dieren. Hierdoor is het noodzakelijk dat er zorgvuldig wordt gehandeld voor het verjagen van de dieren ter voorkoming dat er dieren gewond of gedood worden.

Na het verkrijgen van een ontheffing, is het raadzaam de zuidzijde van het gebouw gedeeltelijk te strippen door hert maken van gaten in de muren en planken te verwijderen. Hierdoor wordt de verblijfsruimte ongeschikt voor vleermuizen, aangezien het binnenklimaat in de verblijfsruimten veranderd. Hierdoor zullen de dieren een andere verblijfplaats betrekken. Deze werkzaamheden dienen minimaal enkele dagen voor daadwerkelijk sloop te worden uitgevoerd. Daags voor de sloop dient te worden bekeken of de maatregelen effect hebben gehad en de vleermuizen zijn vertrokken.

Voor het juist uitvoeren van deze handelingen, is het aan te bevelen vooraf deskundig advies in te winnen van een vleermuisdeskundige of de sloop te laten begeleiden door een vleermuisdeskundige.

Waargenomen Vleermuizen								
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Folkert	Rehoboth	Wildemaet	Omloop	Rode lijst	Ff-wet	HR
Gewone Dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	x	x	x	x*		3	IV
Laatvlieger	Eptesicus serotinus		x		x		3	IV
Rosse Vleermuis	Nyctalus notula	x	x		x		3	IV
Watervleermuis	Myotis daubentonii				x		3	IV

legenda	
<i>Habitatrichtlijn codering</i>	
II	- dier- en plantsoorten waarvoor speciale beschermingszones moeten worden aangewezen
IV	- dier- en plantsoorten die strikte bescherming genieten
V	- dier- en plantsoorten waarvoor exploitatie en onttrekken aan de natuur moet worden gereguleerd

Tabel 1: Overzicht van waargenomen vleermuizen

x* aanwezige kolonie

Tabelindeling Flora- en Faunawet

- Tabel 1: Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets
 Tabel 2: Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets
 Tabel 3: Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

5. Conclusie en aanbevelingen

In alle vier de deelgebieden zijn vleermuizen waargenomen. In het gebied Omloop, is een kolonie aangetroffen van minimaal 24 dieren. Overige verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen.

Voor het verwijderen van het gebouw Baron van Lynden, dient ontheffing te worden aangevraagd.

Het verwijderen van vliegroutes en foerageergebieden kan in de meeste gevallen ontheffingsplichtig zijn. In de aanwezige gebieden is dit echter niet aan de orde.

Door het opnieuw inrichten van de deelgebieden, kunnen, door middel van kleine ingrepen, kansen worden gecreëerd om de kwetsbare diergroep vleermuizen te bevorderen. Zo kunnen laanbeplantingen nieuwe vliegroutes vormen en zijn diverse mogelijkheden voor verblijfplaatsen in woningen mogelijk. Hierbij moet men denken aan het toegankelijk maken van de spouwmuur door middel van enkele open stootvoegen. Hierdoor kunnen deze insectenetende dieren geschikte locaties vinden en een belangrijk onderdeel vormen van het stedelijke ecosysteem.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat toename van lichtbronnen en lichtintensiteit in het gebied nadelig is voor de aanwezige vleermuizen.

Voor adviezen voor ecologische inrichting van het gebied kan Ecochore Natuurtechniek u behulpzaam zijn.

Literatuur

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- H. Limpen et al.; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij. 1997.

Bijlage

Locatie kolonie Gewone Dwergvleermuizen in gebied de Omloop

Kolonieplaats Gewone Dwergvleermuizen in deelgebied Omloop.

[illegible]